

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

Aquest número 10 cèntims de pesseta per tot Espanya
Fora d' Espanya fixarán lo preu los CORRESPONSALS

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibrería Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga,
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de BARCELONA cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50
Cuba, Puerto-Rico y Estranger, 2'50.

EL FOCH DE UN SANT JOAN QUE HA DE VENIR (per M. MOLINÉ).

Arribarà 'l ditxós dia
en que tots dirán:—¡Voltémila

fins que dels trastos que cremin
no 'n quedí res, ni las cendras!

LA NOTA DEL DÍA

AVU me donan casi fet l' article 'ls representants dels gremis de Madrid que feren dimars (dimars, mal dia) una visita á la reyna regent.

Algun temps enrera solicitaren una audiencia de la soberana y 'ls sigué denechada en rodó (naturalment, per consell d'en Silvela, ministre responsable). Pero l' dimars (de sabadés mudar de concell, y de Silvelas el canviar de resolució cada 24 horas) el dimars—repeteix—sigueren admesos en presència de la soberana.

Y ara prenguin nota de una particularitat curiosa.

Diu el govern:—Si he consentit l' entrevista, es porque 'ls gremis han modificat els termes de la séva sollicitud que pecaven de poch respectuosos.

Y diu el Sr. Mahon, representant dels gremis:

—Suplicat vaig anar á la Majordomia major de Palacio, y allí vaig preguntar si la reyna havia reanudat les seves audiencies, y haventse'm respondat afirmativament, vaig demanar que dongsessin curs á la sollicitud que ja teniam presentada.

Entre lo que afirma l' govern y lo que sosté l' representant dels gremis, no hi haurá qui vacili en concedir el seu assentiment á un home, que no té cap necessitat de dir mentides. Per fortuna, tothom sab ahont fan niu las guatllas.

* * *

Els representants dels gremis presentaren un mensatje respectuós y enèrgich, en el qual, entre altres, s' hi llegeixen els següents párrafos:

«Pero llavoras (*) hauríam sollicitat de Vostra Majestat que, exercint de mediadora entre gobernants y gobernats, s' hagués satisfet á n' aquests en quant ab justicia demandavan, si no haguessem sigut taxats, per vostres concellers responsables, de inductors á la resistència al pago dels tributs.

»Per això formulém la més enèrgica protesta.

»Llavoras no s' hauria arribat á n' aquesta resistència pacífica que res perturba, ni danya nostra vida de relació, y s' haurian estalviat las fictícies apariències de grossas

(*) Al solicitar días enrera l' audiencia que 'ls sigué denechada.

sumas que arriban assedegades de usuraris beneficis, ab més esperit de vergonya que de goig.

»Llavoras, ara y sempre confiem en que V. M., seguint en aixòs nous impulsos, continuará la gloriosa història de les reynas d' Espanya, atendrà 'ls generosos esforços dels seus subdits y resoldrà á favor de la rahó y de la justicia, per les que suspira 'l poble y 's desentendrà de quants no saben ó no volen encarrilar las energías de rendició, no obstant y haverse agotat per lograr vostra real confiança.

»Conta V. M. ab homes iguals als actuals en llealtat, pero que 'ls aventuren en sa prudència y fervent anhel de consagrar á la nació sos més preuhats afectes.

»S' alegraran molt aquests organismes de ser atesos en sos desitjos per V. M., donchs aixís creixerà 'l regne de vostre dols fill, y 's fomentarà l' ordre y 'l gran desarollo econòmic que avuy s' inicia pera bé del país y noblement, sense avariciás reprobables davant fortunats ó davant empresas, llavors, units estretament rey y poble, 's demostrarà que si Espanya no es una nació molt gran en territori, es la més prudent en l' adversitat y sab redimir-se logrant l' adelanto y 'l progrés en la vida del treball.»

* *

Lo més important de l' entrevista no es precisament el text del mensatje, sino las paraules que 's van cridar entre la regent y 'ls representants dels gremis.

Digué aquella que no veia 'l perquè de un cambi polític, puig està convencuda de que á la sombra del actual gabinet arrelan las industrias.

—Si—respongué un dels comissionats—pero las ofegean.

Tractaren llavors els comissionats del empréstit, dirigint al govern violents censuras y affirmant que 'ls ministres, mentres se realisava la suscripció, anavan de brassat ab els banquers.

El Sr. Maturana, digué poch ans de sortir:

—Señora: esto es el colmo. Aquí va á pasar algo.

Qualsevol se farà càrrec de la significació de aquesta frasse que traduix l' estat d' ànim de una classe respectable.

«Aqui va á pasar algo». Diuhen més, molt més aquestas cinch paraules, que totas las agre-dolsas acumuladas en els párrafos del mensatje, envoltas en las formes de la cortesania.

¿Qué serà això que ha de passar?

Esperaré á veur'ho.

* *

Mestres tant consti que continua subsistint un

govern al qual ningú pot veure, fora dels que viuen de la sopa del pressupost y dels que realisen à cop segur las ganancies del agi més escandalós, quan se contracta algú empréstit, com l' últim que li costa al país una pèrdua efectiva de 100 milions de pessetas.

¿Qué s' ha de fer pera lliurar-se de aquesta plaga?

—Acudir als comicis? Ens estafan.

—Acudir als expedients de la forsa? Que no ho intenti ningú si no vol que l' acribillin ó l' despedassin.

—Presentarse al més alt poder del Estat á manifestarli las queixas que 's tenen del govern? Ja acabé de veure quina resposta s' alcansa.

Las classes numerosas que representan els gremis de Madrid y 'ls moltissims elements que secunden las seves aspiracions, están predestinadas á apurar una serie interminable de desenganyos, si no 's resolen á pendre una determinació radical y definitiva.

Prescindèixin ja dels lligams de tradicions que resultan funestíssimas, y remontin el vol ab confiança, pels espays lluminosos en que tots els possibles moderns, amos y senyors de si mateixos, realisen els grans ideals de llibertat y de justicia.

P. K.

LA BONAVENTURA

Don Arseni y en Silvela
s' han trobat sortint de casa.

—Hont aneu?

—Jo á lloch. Y vos?

—Sabéu qué podríam fer

per distreure la vetllada?

Mirar si per quets recòns

embarguem á una gitana

que del palmell de la mà

seguint las borrosas ratllas

ens llegeixi 'l perxevir.

—No 'm sembla mala pensada.

Ara 'n vé una, miréu.

—Pssst! Gitaneta!

—¿Qué passa?

AMOR SÁ

AL seu únic crim va ser estimar-se lliurement. La societat rutinaria é hipòcrita no va perdonarshí y 'l nívole de rialletes burlons y dícters estereotips, semblants á notícies sortides d' un mateix y monòton fonógrafo, va ser l' únic acompanyament d' aquella unió.

Y ells, somrientys y felissos, anaren á amagar els seus amors en un apartat poblet perdut entremitj del bosch. La séva fugida no va ser, no, motivada per la por á la multitud de fiscalisadoras curiositats, sino la fugida del auzell qu' se reconcentra en son niu y pren la volta del blau puríssim per sostre hospitalari de la expansió de la ditxa, del florir de la materna joventut.

Al principi la nena plorava, sentia las punxades dels xerramecas que 's complauen en embrutar la puresa de l' ignorància y la sinceritat de tot lo que per el fet de ser exponents rebassa las barreras de la moral imperant y 's refugia en l' indulgència de la riallera naturalesa. Després, ofegats per las carícias del seu amant, els seus escrúpuls de nena tímida é ignoranta van anar desapareixent y deixant pas á la dolsa felicitat.

Tot somreya entorn d' ells. Las primaverals brises matineras y la pluja d' or del sol ponent banyaven l' escenari dels seus amors; la platejada Hebe 's complaixia en dibujar sobre l' herba dels camps florits, la silueta de sos abras-sadas y 'ls nívols no tapaven la cara de la nocturna deessa quan el petó jugava en els llabis dels fugitius. Els sols tremolosos en l' obscuritat de la nit, perduts en l' infinit espai y 'ls astres qu' iluminan nostre planeta no tenen motius d' ordre humà per ruborisar-se d' aquestas coses. L' eternitat de la materia està lliure de mundanas hipocrésias y 'l còdic dels homes es lletra morta per els sols. Coneixen el secret de la llibertat y se'riuen dels ilegisladors y faritzus de la terra. El sol petoneja als planetas ab bes de foch, giran els globos en l' espai atrets pel central foco iluminós qu' un dia va llansarlos á giravoltar en el invisible èter y ningú s' atreveix á interposar entre sos órbites l' obstacle d' un còdic classificador y regulador. Lliurement varen naixer, lliurement varen formar-se, lliurement varen donar vida als sers orgànichs que portan en sos superfícies, y lliurement se convertiran altra vegada en pols atòmica disseminada per l' espai un cop terminadas sos vidas de mils de milions de sigles.

Sols l' home posa obstacles á la llibertat del home; sols l' infatuat rey de la Terra ha tingut la cega osadia de dictar lleys á las lleys naturals. Un ser finit y momentani s' ha creut suficientment superior y etern pera condemnar lo qu' escapa á la séva mirada de mope: aquesta lliure simpatia de la afinitatfísica; l' amor natural que no demana consentiment á ningú pera manifestarse.

Pero la manifestació de la vida en sos infinitis y eterns aspectes es superior á las elucubracions de la tiranía en-

gendrada per l' individual interès, y fà brotar las rebeldías dintre de la societat.

Y quan brotan, l' atavich descendant d' un ximpancé qualsevol se dona per ofés y xiscla y crida com el més xisclare y feréstech dels seus antepassats. En principi troba natural el dret de neutralizar las iras d' aquell Deu qu' avans el castigava, pero no admets en la pràctica qu' un semblant seu se prengui 'l dret de prescindir, en los actes de sa vida, del articulat que, com altre Deu vigilant y terrible, ha tancat en los còdics religiós y civil y ab lo qual vol uniformar los sentiments de sos germans. L' home se rebelà contra Deu perque 'l considera veniatiu y tirà, pero 'l legislador, producible híbrit de laic y religiós, desencadena la rutinaria y burlona maledicència de l' ignorància y la llansa sobre l' cap dels sers que renegan dels còdics. Es la lògica del ximpancé primitiu que no sab anar fins á las últimes conseqüències d' una teoria.

Pero aquesta ilògica lògica del legislador y de la rutina s' estrella davant la tossuda voluntat humanament rebelde del que, intuint ó conscient, sab llegir en el gran llibre de la naturalesa y de la història y ajusta sos actes á sos ensenyans, y resguarda sos lliures amors del veneno que la cursileria passeja y vomita en aquests grans cementiris que tenen per nom ciutats civilizadas.

La vida afectiva é intel·lectual del habitant d' aquests cementiris de la simpatia està atrofiada per aquest poch contacte del home ab la naturalesa mestra de llibertats, y 's considera impur el petó que no està sancionat per l' iglesia. Es impura la carícia que no ha pagat previament els drets als carabiners de la ley. La multitud llansa l' anatema als contrabandistes, excomunica als inmorals, els persegueix als xisclats d' oràngután, y si no 's crema com als anticich heretges, no es pas per falta de ganas, sino per sobre de ferreua voluntat dels réprobos.

Y per això, fora del radi d' acció del pestilent cementiri, nosaltres fugitius saborejaven la plenitud de sa llibertat amorosa orejats per las brises de primavera que acarician, més humanas, á las flors dels camps.

«Deixa que la necrópolis murmurí tant com vulgui; —deya 'l jove á la nena estimada;—deixa que nosaltres parents y nostras amistats raquíticas repeixeixin hasta enronquir el repertori de sos vulgars recriminacions moralistas; que hasta saciarse critiquin nosaltres ilícits amors. Primer se cansaran ells de criticar avants que nosaltres ens cansem d' estimarnos. No t' importi que repeixeixin una y altra vegada que hem fet desprecis de la ley humana, y observa com l' irisat insecte y las multicolors papallonetes que xuclan la mel de las flors que los peuhets bufons trepitjan, no demanan á sos semblants consentiment ni sanció anticipada pera poder estimar-se y reproduhir-se. Fíxat com l' aire y las potas dels insectes benevolment transportan d' una planta á l' altra, lliurement, el pòlen que las fecunda; com els auells no tenen sacerdots ni jutges que fiquin sos cotxinós nassos, per veure lo que fan, dintre sos nius, plens d' aucellets nascuts al calor de petons y no en virtut de pergamins antiquissims ó de fulls de paper de notari. Si, ells se cansaran primer de

murmurar que nosaltres de besarnos davant del sol que corona ab un nimbe d' or ton front pur y davant de la lluna que plateja ton rostre ab benèvola indiferència.

»Siguen també nosaltres indiferents á las rutinaries costums que volian posar llassos de ferro á nostras inclinacions, permanesquem extranyals als murmurs de l' ignorància esclava del legislador y del dogmàtic sacerdot que 'ns miran de regull. ¿Qué poden importar-nos las gonyotas d' anticich gorilas? Ells tenen la sanch gastada, vella; son anèmichs de cos y de cervell com tot lo que s' està morint; y nosaltres tenim la joventut vivificant que ha de donar vida y perpetuar una més lliure especie humana. Ells son el legendaric cilici, la carn fuetejada, son l' interés egoista, la preocupació, y estan pròxims a desapareixer. Nosaltres som lo demà que no vol ser esclau de ningú, que se sent ple de vida nova, desitjós d' una llibertat desconguda hasta avuy. Lo demà que fugi de la necrópolis, dels ninxos apilotats per la pressa, y va á fundar entre l'fullam dels boscos verges novas y més airejadas llars pels seus petits infantins.

»Allí, un s' hi ofega; aquí, 's respira. Allí 's viu la vida d' oposats interessos, d' extranyas imposicions, de llibertats amordassades; aquí tenim per única ley la del insecte y de la papallona que tas manetas persegueixen infructuosament, com si volguessin ensenyarnos á ser lliures, y 'l pòlen de nosaltres petons, més fecondant que totas las gererudas lleys dels homes embrutits per l' hábit inconscient d' una secular esclavitut.

»Estimemnos y deixa que murmurin. Siguem inmorals burlantos del còdic, y morals no enganyantnos mütualment mentres durin nosaltres amors, y no 'ns deixem arrastrar per aquesta corrent en quals ayguas putrefactas naufragaran el Deu contradictori que lliga 'ls homes y deixa lliures als insectes, l' ignorància que camina perduda entre l' laberintich articulat d' una ley estúpida, l' inarmònic interés que desvia inclinacions y afinitats, la rutina que fa gonyotas de clown y hasta el vulgo que no pot encare comprenders.

»Estimemnos y deixa que tot això s' enfonzi y 's perdi en el passat. El porvenir pertany á las voluntats que volen ser lliures, als sers quals actes de vida tenen per única norma l' amor, per única ley l' anarquia, per única missió 'l fecond trallat creador de llars lliures fora de las muralles de las polsoses necrópolis.

»Deixa que petoneji els teus ulls plens de somnis, y 'ls teus daurats cabells, y ta boqueta en que 'l riure hi juga. Deixa qu' estrenyi entre mos brassos las nuas bellesas del teu cos, impur davant del còdic, puríssim per nostra llibertat d' acció. Deixa que 't petoneji; el niu està fet y vull véurehi dintre 'ls rosats cossos de nosaltres fillets. La meva ala es bastant gran y forta pera cubrirvos y defensarvos á tots y nostra voluntat sanciona nosaltres actes.»

Això deya el jove á la estimada després del únic crim que la societat els hi tirava en cara...

L' actual descendient del ximpancé aviat serà un home en el verdader y natural sentit d' aquesta paraula.

JOSEPH PRAT.

ELS EMPRÉSTITS SEGONS ELS TEMPS

AHIR.—A Sierra-Morena.

AVUY.—A qualsevol casa de Banca.

—Dígans la bonaventura.
—La bona?
—O sinó, la mala:
estém ja curats d'espant.
—Mireu qu' una, de vegadas,
diu coses de cert tenor
que al oyent no li fan gracia...
—Parla sense pór de res.
—¿De debò?

—Tens carta blanca.

La gitana pren la mà
del caballer de la daga,
y examinantla un moment,
comensa á di ab veu pausada:
—Tú acabarás á Sant-Boy.
—Bon comensament! Mil gracias!
—No las donguis tan depressa,
que molt més bo es lo que falta.
T' has rifat tant al país
desmentintli á mitja tarda
lo que al matí li has promés,
que la gent al fi, empipada,
no t' deixará treure l' nas
que no corri á esbalotarte,
y en veyente obrir la boca
te la taparà cridante:
«Calla, florentí farsant,
politich de quatre caras;
vés, si vols, á enganyá als xinos,
que aquí ja t' coneixém massa.»
Y aixó repetit un dia,
y un altre y després un altre,
acabarà, com t' hi dit,
per ferre perdre la latxa
y convertí l' teu cervell
en un' orga destremada.
—Bonich pervenir, pubilla,
si aixó hagués de realisar-se.
—Ja pots pujarhi de peus:
no acostumó á equivocarme,

y profecía que faig
es com sentencia firmada.
—Donchs ara estigas per mí,—
diu don Arseni:—tinch ansia
de saber si també jo
pararà á Sant-Boy.

—¿Tu? ¡Calla!
fa la gitana rihent:
Tu, si no mudas de marxa,
acabarás per renir
fins ab las tevas sabatas,
y dirás mal d' aquest soci
ab qu' al present t' accompanyas,
y n' dirás dels dols Moret,
y n' dirás del vell Sagasta,
y del Pollo, y d' en Pidal,
y de tota la llopada
á qui, per torn, has tingut
agafada á las solapas.
—Y un cop renyit ab tothom
¿qué faré?

—Buscarás casa
en un lloch ben amagat,
y allí, arreconant el sabre
y callant per sempre més,
anirás momificant,
fins que un dia, juturut!
torsarás el bêch, y alante.
—¡Quins pronòstics més tristots!
—Tristos ó no, son exactes,
y com ja res tinch que dir,
santa nit y no cansarse.—
Al quedarse altre cop sols
els dos afllits compares,
—¡Sabéu,—diu el fiorentí,—
que aquesta dona es molt sabia
y sas paraulas m' han fet
una mica de basarda!—
Va á contestar don Arseni,
quan de cop, com una bala,
se'ls presenta l' pobre Dato.
—¡Tú aquí, Eduardet? ¡Qué passa?
—Una notícia estupenda,
una complicació extranya.
M' acaba d' assegurar
un polissón de confiança
que aquest dixós Paraïso
s' ha disfressat de gitana.
—¡Ves si m' ho semblava á mi!—
diu don Paco serenantse.—
Ja está entès. S' ha disfressat
per divertir-se ab nosaltres!

C. GUMÀ.

POLÍTICHES ESCADUSSERS

La menjadora es molt gran, tant gran, que á pesar de abocarhi las suhors de divuit milions d' espanyols, no hi ha prou menjar pels que hi están amorrats, y no hi caben tots els que voldrian amorrarshi.

Aixó fà que de las dugas collas que per torn s' afartan, s' en desprenquin d' en tant en tant alguns mal avinguts ab la poca ració que ls toca, y formin aquesta nova varietat, entre las molts que de polítichs existeixen á Espanya: la dels *polítichs escaducessers*.

Fugen del núcleos á que perteneixian, ab l' esperansa d' aixecar bandera y crear un partit nou, seguits de quatre amichs devots; pero al poch temps d' agitarse en el buyt, quedan sense amichs, sense partit y sense esperansa, y vagan pel camp de la política esma-perduts, remolejant, criticant al que mana y al qu' està á punt de manar, inquietos, neguitos y sense sapiguer trobar la *embocadura* per reconquistar en qualsevol partit la importància que tenian en el que, en mala hora, varen abandonar.

Quan aquests *escaducessers* son molts, y els partits organitzats amenassan desorganisar-se, es quan neixen las concentracions, ó, més ben dit, las xanfaynas.

Una d' aquestes xanfaynas, acaba de fracassar.

No podia ser altra cosa, dats els components ab que havia de confeccionar-se. Calculin; la nulitat López Domínguez, l' irresolut Canalejas, l' usurer Gamazo, el tonto endiosat Duch de Tetuán y el palllasso Romero Robledo.

Naturalment qu' aquest potipotí no podrá fer res de profit. El sol intent de reunir elements tan estranys y desacreditats, ab la pretensió de formar un partit capás d' aspirar al poder, es ja una prova eloquentíssima del grau de baixesa á que ha caigut la política monárquica espanyola.

Cap barreja de aquestas pot crear una solució salvadora pera nostra patria.

Régimen, gent, lleys, vida, manera d' ésser, tot ha de canbiar radicalment.

La situació d' Espanya no vol remendos; vol un canvi complert.

Tot lo que siga posar pedassos, es perde llastimosament el temps.

JEPH DE JESPUS.

BROTS DE VERBENA

—No pots fé l' foch de Sant Joan
perque dius que no tens llenya?
Festa periodista, fill,
y aviat sortirás de penas.
Escriví un article ó dos,
y veurás tu ab quina pressa
vé l' respectable fiscal
y te me 'n ompla l' esquena.

Perque 'm digués la planeta

hi buscata una gitana,
y, tot en va: no n' hi ha cap
en la terra catalana.
Fins qu' un que coneix el panyo
molt amablement m' ha dit:
—Per gitanas y gitanos
arribis fins á Madrid.

Nit de Sant Joan deliciosa
i qué cosas bonicas tens!
El cel empedrat d' estrelles,
la terra feta un verger,
las noyas llençant donayres,
els joves buscant plahers...
Lo únic qu' espalla l' quadro
es la cara del govern.

Volia fé alló dels ous
que 's tiran dintre d' un vas,
hont las claras diu que forman
tot lo que 'ns ha de passar.
Pero 'm topo ab un obstacle
verdaderament graciós;
fa un grapat d' horas que rodo
y no puch trobá ous en lloch.

No esperis, y ho sento molt,
que 't fassi la serenata
que t' havia mitj promés
per aquesta nit, salada.
—Per què—dius—no puch venir?
Perque 'l govern ¡malvinatje!
fa ja una pila de temps
que m' ha aixafat la guitarra.

Avuy tots perdrem la nit,
demà als toros en carruatje;
al sortirne, al restaurant
y vinga xampany y málaga.
Passat demà, tururut,
ningú tindrà ja una malla,
pero 'ns quedará el consol
de poguer dir:—¡Viva Espanya!

Si tirá al foche de Sant Joan
tot lo que jo sé podia,
¡quin munt de trastos podrits
aquest vespre cremaria!
Si tirá al foche de Sant Joan
tot lo que jo sé pogués,
¡quina neteja més grossa
aquest vespre, caballés!

L. WAT.

ELS INÚTILS

En mitj de las tristesas y negruras que 'ns rodejan, ja ha sortit la nota cómica, la inevitable nota cómica, que no falta ni en els enterros ni en las grans catàstrofes.

S' està formant un nou partit.

—¿Qui'l forma? Aquí va la llista, qu' es curta, pero interessant:

Director y organizador: en López Domínguez. Segon: en Gamazo. Vocals, ó consonants ó lo que siguin: Duch de Tetuán, Romero Robledo y Canalejas.

Personal escullit, ¿veritat? Ara que 'l país demana gent nova, caps clars y mans netas, ningú com aquests bons senyors per inspirar confiança y aixecar l' esperit públic. Prescindint d' en Canalejas, que á copia de volgut anar á tot arreu acabarà, com diuhen els castellans, per no anar á *ninguna parte*, els altres quatre son indubtablemente de lo milloret que ha produhit el camp de la política.

Donémlos-hi una repassada.

En López Domínguez, l' home que sent ministre de la Guerra va ferse ell mateix capitá general; el militar que quan lo de Melilla va demostrar el seu brillant talent desorganizador; l' home més irresolut y encantat que s' ha vist sobre la terra.

En Gamazo, l' ex-tinent d' en Sagasta; que 's va separar del seu jefe ab motiu de lo dels estetas de Cádiz.

El duch de Tetuán, que exceptuant aquella famosa botifa donada á un senador, no ha fet res més de particular.

Y per últim en Romero Robledo, el tipo més desacreditat, més lleuger y més superficial qu' hem tingut á Espanya.

Semblants personatges, tacats de totas las tacas, responsables de totas las culpas, han tingut, donchs, l' humorada de reunirse per veure si 'ns salván, ens regeneran y deixan tot això com nou.

Si la séva iniciativa estés al nivell de la seva frescura, potser sí qu' encare farian alguna cosa. Perque mirin que se'n necessita de *sans-façon* per venir, una gent com ells, ab semblants xeringas...

En la primera reunió, que va celebrarse á casa en López Domínguez, no va acordarse res.

En la segona, tampoch.

Y en la tercera no van tirar-se los plats pel cap perque en la saleta ahont discutían no hi havia plats.

Cada hu d' ells va compareixé ab el seu programa. Tants caps, tants barrets: cinch reunits, cinch receptas diferents per arreglar nacions.

En López Domínguez, com à bon guerrero, voldria qu' Espanya s' organises militarment, per istil d' Alemania y França.

El seu lema sembla qu' es aquest:—Tots els homes, soldats: totas las donas, cantineras.

Va discutirse l' seu projecte y fou tan bona y calurosa l' acullida que va tenir, que al arribar-se á la votació, no va tenir cap vot, ni 'l del que l' havia presentat.

En Gamazo no es tan bélich, pero en quant à ideas nous, està à l'altura d'en López Domínguez. En el seu programa demana protecció pels blats y 'ls ordis, sobre tot pels de Medina del Campo, que son els d'ell.

Pel duch de Tetuán, la situació es molt critica, però adobarla no s'necessita, al seu entendre, programa ni fórmulas: bastaria que l'fessin ministre à n'ell, y ja estaría arreglat tot.

En quant al barrut d'Antequera, diu que va demanar que les plassas de toros fossin declarades monuments nacionals, y 'ls toreros, benemèrits de la patria. Ademés va reclamar per ell el pueste de més perill—volia dir la presidència del ministeri—y la facultat de repartir bons empleos als seus amics, creantne de nous, si 'ls avuy existents no bastessin per satisfer las necessitats de la quadra.

En Canalejas mirava y callava, ó tot lo més soltava alguna frasse d'aquellas que no volen dir res, ni comprometen à ningú.

Y així van passar la tarde, tractant de demostrar que aquí y lo únic que s'necessita es tenir molta despreocupació y la cara ben gruixuda.

D'això si que, no pot negarse, els iniciadors de la nova agrupació n'estan espàlidament proveïts.

Pensar que 'ls intuits, els impotents, els gastats han de regenerar Espanya, es una idea que sòls se 'ls pot occore a típos com en Gamazo, que detrás de la desorganització política s' ha fet home, ó com en López Domínguez, que ab la cantarella dels «sagrats interessos de la patria», ha lograt cunyse à la manegada els tres extorxats.

¡Pobre gent! de tots mòdols.

El país, al vèurels tan vells y tan atrevits, no 'ls crida: «Què bailem!» perque sab que les camas els fan figa, y no podrian ballar; però 'ls diu, ben convenut de que això es l'únic que 's toca fer:

—Aixa, á Jeure!

FANTÀSTIC.

EL FOCH DE SANT JOAN

L'edifici es vell. Els corchs y las ratas no han deixat un móble sense rosegar.

A cada noi buf, las parets trontollan; quan el sol s'hi fica quicn espèctac!

Malganyat traball traginà els vells trastos fora de la casa per endegà el foch; tots els que hi ha à dins no valen cinc céntims. Las pareis qu'hi aguantan valen molt més poch.

Vàl més de tot junt fe una foguereta; que netejí l'aire son sanitòs fiam. Que plegats s'arborin edifici y móbles, mentrens a son vol fan ball-rode els pobles llentrons ab gaubonsa son venjant clam.

Res hi ha de lo qu'hi ha dintre que al demà pugui servir; al revés, tot té una història tan bruta, que sa memòria del desprenç ha de morir.

Hi ha un recò d'àureas coronas qu'han cenyit fronts insolents; tots els sers que las han dutas han tingut las graps brutas de la sanch del ignocents.

Hi ha un armari ple de togas y bastons ab borlas d'or; son bastons que als vils sostenen y fereixen als que tenen front humil y sancor.

Hi ha un recò d'ídols de fusta y un pilot d'altars y creus; al peu d'ells cremantí essències embrutian las conciències un grapat de faritezens.

Hi ha un bon munt de bayonetes amagades à un recò, qu' en tots temps de lluita ruda, à la forsa han dat ajuda y han ferit à la rahó.

Hi ha també en ferradas caixas uns immensos capitals; qu'es fongui la flama roja, que à sa fan malvada y boja deu el poble tots sos mals.

Foch a tot! Si 'n quedes rana forà la més xica engruna un llevat de mala sort.

Escampen la pols enlayre; d'això veïl de mortal flaire ni 'n volem servà el recort.

Y demà quan, las cendras ben ventadas, quedà el nostre terrós puríficat, aixecarem ab fèl el nou edifici hostatge de la nova societat.

La casa nova dels ardits minyares qu'arrenca à la terra son tresor la casa nova dels colrats pescos que fan brollar à mors espigas d'or.

El buch honrat hont tots han d'esse abelles, el temple hermós alsat al sant traball, el ric palau honr trobaren estada, tots quants manejin llansadora, aixada, ploma, paleta, fals, ribot ó mall.

L'immensa estancia hont no hi cabrán envejas y hont sense fer abús d'estérils mots ha de cumplir tothom honrat sistema, seguit sense reservar l'hermos lema, de tots per un y cada un per tots.

Per fòr aquest gran temple la nosa eixa nosa que 'ls corchs y las ratas fan pols poch à poch. Fenne una foguera la nit del Baptista.

Al foch! Al foch! Al foch!

JEPH DE JESUP.

ELS QUE COBRAN

ELS QUE COBRAN Y ELS QUE PAGAN (Dibuixos de APELES MESTRES.)

Las funcions de governar ja fan temps que casino son conegudes per altra cosa que per las sumas que s'exigeixen al país. S'ha fet del governar un art de viure a expensas dels demés. Per no desmentir la naturalesa dels temps qu'hem alcansat, en això com en tot la qüestió son quarts.

«Por dinero baila el perro...» diu l'adagi: y sobre una pila de diners descansa tot l'ordre de cosas actual. Lo qu' es de franch, gratuitament, per l'honor de prestar bons serveis à la patria, no hi ha homes públics que s'avingan à exercir les funcions de governar. Tots ho fan pels *cum-quiubis*.

Los partits en joch son verdaderas societats explotadoras de la cosa pública, ab lo seu gerent, els seus concells directius y consultius y ab tota una riqua interminable de funcionaris dispositos à viure el major temps que puguen, de la sopa boba.

Quan cau una pandilla, l'altra puja, estableintse ab tota regularitat el torn pacífich del fartner y 'l dejuni.

Moltas consideracions podrien treure's de las xifras que antecedeixen: límitemnos à unes pocas.

L'ingrés major del Estat, després de l'Aduana y la renta mobiliaria, es la de tabacos. Això sols indica lo viciósos qu' som. Y ancora signés tabaco lo que 'ns obligan à fumar!

Els espanyols gastem 13 milions de pessetas més en paper sellat qu' en correos y telègraphics. No en và vivim en el pais clàssic del expedienteig.

Finalment, es digne d'observar-se que la contribució dels que traballan, dels que tenen fàbricas ó tallers, dels que exerceixen carreras o professions, dels que s'dedican al comers, en una paraula, de la població activa, no basta, de bon tros, pera pagar las pensions, cesantias y retiros de la població que no traballa. Entre lo que pagan las classes productoras y lo que percepren els Ajuntaments, tots els seus successors per tots els sigles dels sigles. Això sols pinta à la nostra nació.

El genial artista Apelles Mestres, ha agrupat en una forma gràfica la colla dels que cobran y la dels que paguen, las dos castas en qu' estan dividits els espanyols. Nosaltres procurarem fer veure així, que prenem de un notable article del distingit economist Frederich Rahola, l'enormitat de la present organització econòmica del Estat.

Aquest any se demana à un país pobre y esquinat que acaba de perdre l'mercat de sus colonias, la friolera de 937.930.415 pessetas. Y ja veurán com ni aquesta suma basta per cubrir lo qu'exigeixen els que cobran: al final del exercici sortirà l'deficit que 's traduirà com sempre ab un nou augment de deute, ab sus correspondents cargas per interessos, fins que vinga la bancarrota. Saben a quants ascendeix la suma dels deficits cumulats en l'espai de 20 anys? ¡Aguantins! si no volen caure! A 1.517 milions 488 mil pessetas. Aquesta es la suma que s'ha gastat apart de las consignacions regulars dels pressupostos.

Això no es estrany que vaja creixent el deute, com un mal lleig destinat a devorarnos, sense que hi valgan las reduccions que tot sovint s'imposan als tenedors de paper del Estat.

Ademés de las obligacions emanadas de lo que devém, hi ha que pagar l'esplendor de las institucions, el benestar de un clero numeros y tot l'apparat de una administració tan complicada com inútil.

La pèrdua de las colonias ha ocasionat un augment en las classes passivas, que de 61.749.000 de pessetas que percibien avants, han pujat fins a 71.675.000.

També ha augmentat el pressupost de Guerra, y això que avuy sense colonias, no s'necessitan tants soldats: pero hi ha un gran número de jefes y oficiais de reemplaç, excedents y comissions liquidadoras y *jamigo!* tothom menjá.

Carreteras, Aprofitament d'ayguas, vias y canals, Primera ensenyansa: 21 milions y mitj.

Apaga y vámones.

Aquesta es l'Espanya després de tants sigles de monarquia, y en els primers anys de la seva regeneració.

Pels que cobran el millor pais del mon! Ara, pels que pagan... casi valdrà més penjar-se.

Els propietaris de fincas urbanas, 59.100.000. Els comerciants, magatzemistes, fabricants, botiguers y homes de carrera, 43.200.000.

Els rentistes, 110.000.000.

Els contribuents per altres conceptes, 62 milions 455.990.

Quedan encara las contribucions indirectes, que ascendien en conjunt a 391.342.990 ptas.

P. DEL O.

ELS QUE PAGAN

en Paraïso ha dit lo que li atrabueixen, que consti que me 'n faig creus.

En vista de qu'en Sagasta va manifestar-se propici à acceptar algunes de las pretensions de la Unió nacional, sense considerar en Paraïso que D. Práxedes s'aprofita sempre de las ideias agenes per enfilar al candeler, va manifestar-se molt esperansat, y fins asseguran que va dir:

—Tant-de-bó qu'en Sagasta, que va comensar la sévia història ab una revolució al carrer, la termini ab un' altra revolució à la Gaceta!

Dona mostres de ser ben poch espavilat en Paraïso, si tals confiansas alenta. En Sagasta ha fet malbé totas las ideias que han passat per las seves mans. O sino, aquí estan las reformas democràtiques que ja no las coneix ni la mare que las va parir.

Y no sols las ideias, sino tot lo demés. O si no, aquí estan (es à dir, ja no estan aquí, que 's yankees se les han quedades) Cuba y Filipinas. Qui las va perdre sino el més funest dels governants que ha tingut Espanya?

Y ara vol en Paraïso que planteji algunas de las solucions de la Unió nacional?

Francament, no 'm creya que D. Bassilio estigués tan desesperat.

Diuident que qui s'ofega s'agarra à un clau candent.

Donchs be; mil vegadas pitjor que à un clau candent es arraparé al tupé de un vell decretip, que té marcadas en els fulls de la seva història, totas las perfidias, apostassias y traïcions de que es capàs un politich adotzenat y sense conciencia.

Apens reunit el Parlament, ha tingut de dimítir el govern de Itàlia.

Conseqüència lògica de las últimas eleccions, en que 'l cos electoral desafiant las iras, las coacciòns y las trampas dels governants, va dir: —Aqui no hi ha més amo que jo.

Els pobles que tenen virilitat engendran sempre.

Y ja veurán com, à no tardar gayré, l'Europa democràtica assistirà al bateig de la República italiana.

A la Xina l'estan ballant qu'es gust.

Una secta de fanàtics, els boxers, probablement en convivència ab el govern, va atropellar als subdits extranjers, y ha bastat això perque las principals naçions europeas y ademés el Japó, desembarquessin gent de la seva en el pais de la porcelana, com si hagués arribat per tots ells l' hora de ficar-se'l à la butxaca.

Lo dificil no serà vèncer als xinos, que si no estan tan decaiguts com els espanyols, ben poch se'n falta; lo més dificil es que puguen may harmonizarse las ambicions de las naçions invasoras.

¡Oh quins exemples més pasmosos està donant el gloriosí sigle xix en l'any darrer de la seva existència!

S'assegura que 'l govern està disposat à contractar un nou empréstit així que s'obrin las Corts.

Esparsvers de la banca, comensen a esmolcar los urpias y 'l bech, qu'en Villaverde us prepara un altre tres de carn.

Huelgas à Granollers y à Tarrasa; en aquesta última ciutat ab perturbació del ordre públic.

Per cert que 'l duenyo de la fàbrica, Mr. Niquet, quan va veure l'excitació dels obrers associats contra 'ls esquirols, va enarollar la bandera francesa, imprestant els auxilis del cónsul de la séva nació.

Aquesta manera de tractar als obrers espanyols com à paríus ó esclaus y prevalders de la bandera francesa pera sostener emprenys que poden ocasionar la perturbació del ordre públic, es una conducta tan especial que no té dibuix.

Hauran d'entendre 'ls industrials extranjers al venir à estableixerse à Espanya, que aquí no es Marruecos, y en aquest concepte se 'ls hauria de patentizar la necessitat de tenir als treballadors las consideracions degudas, ab lo qual s'estavia.

rian la feyna d'enarbolar banderas extranyas una manera intempestiva.

Ab la suma dels 100 milions de ganga que s'han embutxat els agiotistas ab motiu del últim empréstit, n'hi hauria pogut prou per introduir una rebaixa de un deu per cent en tots els tributs del Estat.

Pero l'actual govern se preocupa més dels que fan certs negocis à la segura, que dels que treuen l'ànima per la boca traballant honradament.

CARTAS DE FORA. — *Masnow.* — Enguany en Dominguet va publicar desde dalt de la trona que la professió de Corpus recorrerà sols la meitat del trajecte dels anys anteriors à causa de que l'jovent de aquesta població may ha tingut gran voluntat à prendre part en tan meritò acte. ¡Molt ben fet! Y encara farà millor si l'any que ve suprimeix l'altre meitat del trajecte. Aixíself, s'estalviarà un cansament, y las noyes tindrán tres horas més per ballar.

Molins de Rey. — Mentida sembla qu'en un poble tan important com aquest se permeti que l'de la sotana s'posi les calsas y fassi en tot la séva santa voluntat. ¡Quinás rahons donarà por no haver permès l'entrada à la iglesia del cadáver d'en Ramón Albanell, y pochs días després permetre l'entrada al d'en Francisco Claramunt? Es porque l'primer era un coneget liberal y l'altre un calificat reaccionari? No podria ser també que guardés totas las consideracions als que li llogan els draps negres, deixant de tenirlas als que no li proporcionan aquest benefici? Siga qüestió de idees, siga qüestió de negocis, la seva conducta no te res de recomenables.

Espluga de Francolí. — Per fi s'ha celebrat la pelegrinació à l'ermita de la Trinitat, animantse l'barranc ahont aquesta s'aixeca els balts de uns tres mil caps de bestià de llana. ¡Y quina manera de baladrejar! Figúrinse que cantaven un coro que comensa així:

«De la fe n'es la victoria
qu'esbui y bramí Satán
visca Deu trino ab sa glòria
Pare, Fill y Esperit Sant.»

No hi ha notícia de que al autor de aquestes ratllas curtes l'hajan fusellat.

La cosa va anar molt bé: hi havia molts pendóns y va consumir-se molt vi. La banda del poble va ser obligada à anarhi, baix pena de caure de son concepte, qu'es com si diguéssem: —O toqueu avuy ó no tocaren més. —A l' hora senyalada van ocupar els cubells de campanya qu'estaven repartits pel barranc, tres oradors, de aquells que gastan xubasquiero per tot dia y las hi van cargolar à la mida del seu gust, fent esclarir al final à molts oyents en forts crits de ¡Viva! tot lo qu'ells volian que visqués. Molt acertada va estar la Junta prohibint que hi hagués més animals que 'ls necessaris, perque en aquest país abundan molt els burros y aquesta classe de bestià té un instint que, al sentir un bram, ja responden tots en la mateixa música, y com en cassos semblants de brams no'n faltan, s'hauria armat una confusió que ni ells mateixos s'haurien entès.

Sarreal. — Molt animats y donant grans crits de ¡viva! tornaren els borrechs d'aquest poble de la peregrinació à l'ermita de la Trinitat de l'Espluga. Un detall: entre 'ls que hi assistiren, no hi havia ningú que sapigués llegir ni escriure. Calculin ab això sols qui serfan.

Sant Andreu de Palomar. — Mossén Mariano, privat, desde que s'ha efectuat l'agregació, de la subvenció que li donava l'Ajuntament pera fer la professió de Corpus, aquest any s'ha dedicat à captarla. No té res de particular que s'haja dirigí a les casas ricas y acomodadas; pero ja es més extrany que no haja deixat tranquil als obrers, que ab els paros de les fàbriques que hi ha cada setmana, à molts d'ells la professió els va per dintre, ab una gran canturia de badalls y roncament de budells, els quals estarian en caràcter formant en dita professió en la part musical. Quant mossén Mariano sàpiga lo que costa avuy al obrer el guanyar-se les caixaladas, s'abstindrà d'importunarlos.

Cappelades. — El dia 11 se celebrà l'enterro civil de una filla d'en Faustino Harnan, y Dolores Olivé. La particularitat del cas està en que l'acte degué efectuarse à un' hora tan intempestiva com son las quatre de la matinada, perque l'amor de las claus del cementiri no volgué entregar las del cementiri civil à las vuit del matí del diumenge, hora senyalada pel senyor Jutje. Aquesta sortida de la reacció que domina aquí més qu'en altres pobles ens obliga à tornar la pilota als burladors de la lley y lo grarem qu'en l'acte que com he dit s'efectua à las quatre del matí ens accompanyés l'orquestra, donant motiu perque l'element carca de la vila s'esbravi ara ab improperis renyits ab la educació y la moral de Cristo. El causant ó causants de que l'cadáver estigués 39 horas inseptul debuen haver après higiene en las obras de text del Baró de las Moscas.

RAHÓ CONVINCENT (?)

(D' ACTUALITAT)

—¡Això no's pot aguantar!
¡Quina calor! ¡Un s'ofega!
¡Tothom sual! ¡Tothom crida
contra 'l Sol perque així ens crema,
com si no estessim cremats
de veure tantas miserias!
¡No'n tenim prou d'un govern
qu'ens fa dar l'última pèla
deixantnos plomats y nets
lo mateix que una patena,
que vingui el Sol y ens rosteixi
ab la més dura inclemència?

—No'n tenim prou...?
—Calla, calla,
no siguis ximple, Carreras,
crida, si vols, contra el Sol
¡pro contra el govern! ¡qu'ets bestial!
—No veus que tot lo que fà
es mediat ab conciència?
¡Puig si 'ns deixà sens' camisa
ab sos pagos que 'ns reventa
es ab la sana intenció
de que aném més à la fresca!

F. CARRERAS P.

EL MAL GRA

Quan à n'en Joanet Tossut va sortirli aquell granet al costat de la boca, tothom va dirli:
—Joanet, aquest gra porta molta malícia. Cúydatel.
—¡Cà! —respongué ell, ab la petulancia de costüm, —aixó no es res.
—Ja t'ho dirán de missas. Ves ahont t'ha sortit justament, à ran de la boca.
—Y qué?
—Que va per privarte de menjar.

En Joanet Tossut per tota resposta va arronsar las espal·las. ¡Un gra, que no feya 'l bulto d'un cap d'agulla!... Per poca cosa s'espanta la gent d'avuy.

Als pochs días el gra s'havia desarrollat d'una manera notable.

—Ho veus, Joanei? —li deyan els conegeuts: —Aixó se t'enverina. No t'ho miris ab aquesta indiferència...

—Fugiu!... No es res.

—Tu t'ho pensas; però si t'fixessis ab el color que ha agafat y lo molt que ha crescut, no parlaries d'aquest modo.

—Vaya, vaya, deixéume estar tranquil ab el ditxós gra.

—No us dich que no es res?

L'endemà en Joanet va sortir de casa ab uns morros com una xacolatera. El gra ja no podia dissimularse; era un mal gra perfectament caracterisat, ab totes las circumstancies externas dels més grans.

Espantada la gent al veure la frescura ab que en Joanet se mirava els progressos de la seva dolència, se li tirava materialment à sobre pera ferlo entrar en reflexió y obligar-lo a posar-se en remey.

—Tossut, no siguis bárbaro: aixó t'creix, feste alguna cosa.

—Mira que si ara encare hi ets à temps, demà potser serà tart.

—Joanet, creu als que t'volen bé. Aquest granot es una cosa molt seria.

—¡Qué n'son de llusos y beneys! —exclamava l'interessat, somrient ab ayre de llàstima: —Empenyarse en que una petita erupció, una senzilla irritació cutánea ha de ser un mal gra! Us dich y torno à repetirvos que aixó no es res.

—No es res, y ja t'ocupa la meitat del cap?

—Aprensions vostras.

—No es res, y quan enrahonas ja apenas se t'entén?

—Perque vosaltres m'exasperéu ab las vostras impertinències. ¡No us hi dit que no es res? Donchs ja está dit, y prou.

Al dia següent, en Joanet Tossut ja no va poder sortir de casa.

Y als que van anar-lo à veure: —No es res, —els digué ab la séva inagotable confiansa.

Dos días més tard va haver de ficarse al llit.

—Te'n vas convencent? —li deyan els conegeuts, no gents extranyats del aspecte grave de la malaltia. Pero en Joanet Tossut no sortia del mateix to.

—No es res.

Y à la setmana d'ajures, un vespre, en Joanet feu una suprema extremitat y quedà inmóvil, mort sobre l' llit.

Y's conta que en el moment de morir, els que l' rodejaven encare van sentirli murmurar la mateixa cansoneta:

—¡No es res... no es res!

Senyor Tossut Silvela, no fassí com en Joanet. Aquesta Unió Nacional que li ha sortit, porta molta malícia. El sistema del no es res sol acabar malament.

Créguim, cùydisella.

A. MARCH.

QUI SEMBRA, CULL

Volgut civilizarlos, els esplican que sols hi ha un Deu y un modo d'adora'; que à qui no cregui en Ell ha d'aborrirse'l puig dels bons no es germá.

Els contan, ponderantlos el sistema, que à Espanya l'infidel era cremat y que à França, una nit, dels vils heretges van ferne una matansa general.

Els diuhen que cremant las malas herbas es més hermós y més fecond el camp; y els asseguran que matà un incrèdul es als ulls de Deu grat...

¡Naturalment això els boxers s'ho creuhen y fan una matansa de cristians!

DELFÍ ROSELLA.

ELS JESUITAS DE GANDÍA

Y CELOS MAL REPRIMITS

Vels'hi aquí un bon títol de sainete... y ara van à enterar-se de un sainete digne de aquest títol.

Lloch de la escena, Gandia, població valenciana, famosa per las taronjas dolces d'aquellas qu'estan dihent: «xupeume» y per una que altra solterona rica y devota, qu'està dihent lo mateix... pero no à tothom (no faltava més) sino precisament als que 's vesteixen pel cap, als capellans y als jesuitas.

La solterona en qüestió era una de aquellas que *El Mo-* *tin* descriu de la següent manera:

«La que à mans plenes dona estipendis de missas y dinner pera novenas y funcions de iglesia; la que té sempre una rialleta amable y una proba d'afecte per tots quants vesteixen sotana; la que prepara un xocolate esplèndidament accompanyat per tot eclesiàstich que à la tarda va à visitarla; la assidua concurrent à solemnitats de iglesia y sermons, dels quals se converteixen en verdadera trompeta de la fama; la que fa vots y ofrendas piadosas que 's tradueixen en bitllets de Bancs qu'entrar en carteras sagradas; la que sentint horror pel matrimoni té un testament en perspectiva plé de rialleras esperances per la Iglesia; la que rendint culte à la castedat virginal no reb més visitas llargues y à solas que las dels capellans y jesuitas; la propagandista incansable de placas y medalles; la lectora continua de las novelas pornogràfiques del Pare Coloma, en una paraula, l'amparo, l'consol y l'alegria de tots quants vesteixen un manteu, iluixen una casulla o s'hermossejan ab un bonet.»

«La coneixen à n'aquesta devota? Donchs ella es la protagonista del sainete.

Un ensotanat explotava questa mina, y ella 'l surtia esplèndidament no sols de intenció pera la missa, sino també de brodades albas, àureas casullas, amitos maravillosos y mocadors ab inicials.

Tot anava bé, fins que un pare jesuita va atravesar-hi dihent: —Part hi vull. —Y com may un Loyola's contenta ab una part tan sols, prompte va apoderarse del tot, y res: enterament seu va ser el cor de la hermosa devota.

Y aquesta, olvidant antics afectes y hasta tal volta juments, va posar-se à brodar una estola pera 'l seu nou pare espiritual. ¡Pero quina estola! Tota ella de tessú de plata, brodada al reals, ab manats d'espigas y raims y una creu descansant sobre l'esquena de un anyell de canyutillo d'or.

«Qui será capás de descriure l'furor, els celos mal reprimits del sacerdot desdenyat quan va arribar al seu coneixement que la tal estola s'havia confeccionat y regalat?

Deixém la paraula à *Gil Blas de Santillana*, qu'es qui descriu ab pintoresch estil els incidents del sainete:

«El capellà rebaté l'bonet sobre la taula, 's gratà la corona ab moviment febril, y mirant las inicials brodades primorosament en el mocador que 's va treure de la butxaca de la sotana, murmurà ab veu de llàstima:

—¡Ingrata!

«No havían transcorregut molts días quan el llastimat sacerdot (que difícilment en aquests casos se sufreix l'ausència del objecte amat) acudia à casa de la solterona resolt à demanar y obtener una explicació categòrica, de la qual s'imagineva ell que tal volta 'n brollaria las inefables dolurs d'una reconciliació.

«Arribà à n'aquella casa ahont ratos tan felisos havia passat; trucà, s'obrí la porta, penetrà al recibidor y veié causa espant el referirho! veié un barret de teula penjat à la perra.

«En lo seu cor s'entaulà llavors terrible lluya. Una veu li deya: «Entra». Un altra li crida: «Vestén». Triunfà la primera; entrà; veié à seu rival sucant un melindro en una xicra de xocolate; veié à la pèrfida menejant suauament una cullereta de plata dintre de un vas d'ayga ahont s'hi estava desfent un bolodó; veié tot això à través de sanch, y no podent aguantar més, se llansà sobre l'jesuita ab el furor y la forsa de un xacal sobre una presa débil y cobdicada.

«Se tombà la xicra, derramantse 'l seu contingut sobre la sotana del fill de Sant Ignasi; s'inmutà la solterona; l'agredit tractà de defensarse; pero l'ensotanat anava descarregant sobre d'ell tal pluja de cops de puny y bofetades, que ben prompte las dos sagradas persones anaven à tomballons per terra, revolcantse sobre l'ayga ab bolado y l'xocolate, que havien format un gran bassal.

«Aparegueren al descubert mitjans negras, calsas ab menos botons dels que foren de desitjar, sabatas de un tamanyo inverossímil y alguna cosa més que la solterona, únic testimoní de la escena, mirava entre horrorizada y estàtica.

«Hi hagué crits de «socorro, que s'estan matant.»

«Y al dia següent tot el poble de Gandia's trencava de riure parlant del desafío y 's seus incidents.

«Y avuy no hi ha ningú que no conti als forasters la sabrosa història dels jesuitas de Gandia, la estola de la discordia y celos mal reprimits.»

F s sabrosissim el següent párrafo de una carta que m'envia un apreciable suscriptor de Orense:

«A Matilla de los Cantos (Valladolid) ohi un amich meu un sermó del rector dirigit als homes, lo més salat que puga imaginar-se. Figúris que à tots els casats va tractarlos de cabróns, y, naturalment, s'originà à l'iglesia el consegüent trastorn y saragata, arribant molts dels feligresos fins al extrém, un cop terminada la predica, de voler entrar atropelladament à la sagristia.

LA CAMPANA DE
LA BESTIESA

Sistema de anar á remolch, una mica car, pero espiritualment se en malas tentacions.

»Y veliaqui que al notarho 'l mossén, va apelar á una estratagema, eridant desde dintre:

»—Tots els que 's tinguin per cabróns ja poden entrar.

»Davant de una tal resposta, cap de aquells veïns—figúris si serán mansos!—s'atrevi á donar un pas avant, á fi de no passar per banyuts.»

**

Y ara, per tot comentari, se m' ocorre dir:

—Molt bé fa 'l govern en subvencionar al clero catòlic. A lo menos el rector de Matilla de los Cantos se guanya 'l sou que li donan divertint als seus feligresos, y fins als que no son de la séua parroquia.

Aviat hi haurà melóns.

—Bé, ¿y ara què m' explica?—dirán els meus lectors.

Pero permetin que 'ls observi una cosa: al dir que aviat hi haurà melóns, penso donarlos una noticia de alta trascendencia política.

Haventhi melóns, hi haurà pellofas, y aquestas podrán colocarse als punts per ahont acostumi á transitar en Silvela.

¡Y á veure si relisca y cau de una vegada!

¡Oh espectacle edificant!

Un capellà fent esses per un carrer del Poble Sech, y una requa de xicots emprendentla contra ell á cops de pedras.

Per fortuna 'l capellà de la viga va trobar amparo á casa de unes planxadoras, á las quals podia dir:

—¿Volent ferme 'l favor de planxarme aquesta mantellina?

**

Lo més bonich, no es que á un capellà li pujin á la testa els vapors del xaretlo, sino que un periódich com el *Díario catalán* se fassa 'l indignat, y bravateji contra 'ls periódichs que van pendre per una pitima, lo que, segons ell, no era més que un síncope.

¿No hauria valgut més sortir á la defensa del mossén en una altra forma més delicada?

Jo al puesto séu, hauria dit:

—Perque ho sápigam, mossén Pet es un varó de tan altas virtuts, que hasta se li enfila al cap la sanch de Cristo.

Un tal Sr. Llinás va deixar unas casas á Gracia al objecte de que s' establissem en elles algunas escolas per instrucció de la infància.

Donchs bé; ja hi ha més de una congregació religiosa á la qual las tals casas li fan salivera, y no falta algún regidor barceloni, que protegeix y alenta 'ls bons propòsits dels ensotanats.

Vaja que si Espanya no acaba prompte ab els frares, els frares acabaran prompte ab Espanya.

Perque 's veja fins ahont arriba la febra denunciadora del actual govern, bastará dir que ha si-

gut denunciat *El Imparcial*, propietari un dels ministres.

¡Valent congre 'l Sr. Gasset!

Y 'l tracto aixís, perque 'ls congressos, solen mossegarse á si mateixos.

Ab la publicació del present número coincideix l' encesa dels fochs de Sant Joan.

¡Si á Espanya's cremessen totes las desferrals que no serveixen per res, quina foguera més hermosa no podria ferse!

El general Martinez Campos opina que l' actual govern no ha de cambiarse, á lo menos fins entrada de tardor.

L' ex-héroe de Sagunto es aixís: sempre ho ha subjectat tot á la cullita de las garrofas.

S' ha calat foch á la catedral de Calahorra.

Bó es que las catedrals comensin á donar l' exemple de *cremarse* contra 'l clero.

Prompte 's publicarà á Madrid un periódich afec- te al general Weyler, ab el titol de *La Lucha*.

¿*La Lucha ó la Hucha?*
Hucha en castellà. En català y mallorquí *Guaridiola*.

De un periódich satírich de Madrid:

«—¿Qué li ha semblat Espanya?—preguntaren á un dels sabis extrangers que 'ns han visitat últimament.

»—Espanya—va respondre—es un país delicioso ahont hi ha uns quants tontos que gobernan, y uns quans llestos que viuen de convencer als tontos de que no ho son.»

Ja fa alguns días que *El Imparcial*, periódich propietat del ministre Gasset, ataca al govern ab gran duresa.

Y no obstant, el ministre Gasset continua arrapat á la cartera.

Una de dos: ó *El Imparcial* enganya als seus lectors, ó en Gasset s'está rifant á n'en Silvela.

Gassets ó gossets que á un mateix temps lladrin desaforats y remenin la quia serian un fenómeno, y no 'ls hacreat encare la mare naturalesa.

Son sols una creació monstruosa de la decadència silvelina.

Llegeixo:

«El Sr. Silvela ha estado á última hora en el ministerio de la Gobernación conversando con el señor Dato, y ambos han salido precipitadamente en carruaje.

»Ignóranse dónde han ido, pues han tomado una dirección rara. Entraron por la calle de Alcalá, ingresando en la de *Peligros*.»

¿En el carrer de Perills? Aquest es el séu. ¡Que no se'n moguin!

Ta.
que sols
y es tan gran mon amja, que
al pensar ab ta imatje seductora.

Com un tres-dos m' encanto ab tu a ti,
y al contemplarte febrosench sospiro,
puig com més va nineta, més t' admiro,
y es ma passió molt més abrusadora.

Mes jayl que tens el cor de dos-primeras,
per qui tan bé ab tu 's porta cosa rara!
y vols dar á un altre home ta hermosura
deixant á ton aymant de tal manera
que si de dret no va á la sepultura
serà... ¡perque la mort no 'l voldrá encare!

F. CARRERAS P.

ANAGRAMA

Un total pel tot de casa
avuy comprava á n'en Prat;
y com som amichs de temps,
me l' ha volgut regalar.

PERE SALOM MORERA.

TRENCA-CLOSCAS

GRAMÁTICA

Formar ab aquestas lletras el nom de un carrer de Barcelona.

J. PUJOL.

ROMBO

• . .
• : : . : .
• : : : : .
• : : : : : .
• : : : : : :

Primera ratlla vertical y horisontal: consonant.—Segona: fet.—Tercera: poble català.—Quarta: ciutat de Sicilia.—Quinta: població de Catalunya.—Sexta: regió africana.—Séptima inversa: flor.—Octava: vegetal.—Novena: vocal.

FART D' OLLA, PATATA Y C.

GEROGRÍFICH

::
+
K r I + g I
J. ALBERTI P.

JAN (per MARIANO FOIX).

—¿Vá?

—¡Vá!

—Oh oh oh... issa!

Cuidado, noys; assegureula bé que si us cau als peus y s' esberla, tindrém sermó del cap de colla.

Un espanta cargols, Un de Blanes, Ramón Tobet y Raminagrobis:
Lo que 'ns envian aquesta setmana no fa per casa.

Ciutadans: Rosiñol Llauné, E. Zola y B., Cecilia Sala Mayol, Joseph Mozo, Mistets de Castella, Samarreta, J. Capdevila, J. Moix (a) Pallaringa y Un cap liliputiense: Insertarém alguna cosa de lo que 'ns envian.

Ciutadà: *Oníverta*: Anirà l' epigrama.—F. Carreras P.: Re-buda y està bè.—*Magí Magém*: La imitació té gracia, però es tan llarga...—L' *Avi Riera*: Aquella que esproncedieja no 'ns agrada tan com l' altre.—*Salvador Bonavía*: Las dugas podrán anar. En la més llarga 'ns hem près la illibertat de ferhi una petita modifació.—A. Carrasca Gayán: Si fós més cuidada, s'entendria més el pensament.—C. Arnal: Sacrifiqui la séva afició pel gènero gran y no s' aparti del *saca-tapos* numèrichs.—Pio M. Benet: Deu lo fassi ben casat y li tregui la mania d' escriure un' altre poesia com aquesta qu' ha enviat.—*Titus*: Veurém d' aprofitarla.—*Carolina Bonacara*: Per ferne polèmica, hauria de tenir més punta y no ser tan personal.—*Narcís del Toro*: Gracias pel *souvenir*. Està molt guapo.—T. M. Cots: ¿No sab qu' es un octosilabo, y vol donar consells al arcalde?—*Emili Graells*: La séva composició 'ns sembla bastant dolenta, apesar del *visto bueno* que l' accompanya.—V. Tarrida: Va bé, y la publicarém quan sigui hora.—J. Barbany: La traducció 's veu que conserva tot elabor del original; pero, ¿no troba que l' fondo es molt innocent? L' altre adoleix del mateix defecte. Repeteixi.—A. Cortina Rivera: Anirà, pero li agrahiré que 's fixi més en el seus desballemants ortografichs. Té sort qu' ara estém al temps de la calma.—Ramon Rusich Serra: Vostè no té prou *quinqüé*. Allò volia dir que la poesia era dolenta y que la interessada se'n resentiria.—J. Moret de Gracia: Aquesta vegada no ha fet bonas ab nosaltres.—Luis G. Salvador: Estaria més bé si 'n suprimia algunes

pàrrauls gràfiques.—A. Tornatò: El pensament, el quadre es bonich; la forma, el march es lo que no resulta.—Samuel Turner Estém ab vostè, pero, avuy el dir tot això ho tenim privat dels metges,

NOTA: A nostres apreciats col·laboradors:

J. Pujadas Truch.—B. Ramentol.—J. Valls.—G. Gimonet.—E. Pelegrí.—A. Deu.—S. del Palau.—Pepet del Ala.—R. Pujat.—J. Pagès Cubinyà.—G. Ors.—J. Oliveras Pi.—J. M. Oromí Arús.—E. Novell.—J. Negre y Farigola.—A. Mundet.—P. A. Moreno.—Oclime Oill.—A. Maseras.—F. Mas Abril.—J. Morató Gran.—P. Gatell.—F. García A.—J. Gadea Mira.—J. F. Gervasi.—B. Pepeta Forgueron.—J. Durban.—T. Doys.—Fidel Delfi.—J. Casulleras Trulls.—P. Casals Valls.—Ll. Campanyà.—Q. Borrell.—M. Brot de Farigola.—Manuel Benet.—J. Bautista C.—J. Bagunyà.—M. Badia.—E. Albert.—Virgili de Alacseal.—P. Gargallo.—Gonella Poetich.—G. Homar.—Q. Malleu.—R. Massip.—R. Vidal.—Zenitram.—E. Sunyé.—S. Torruella Tomàs.—Modesto del Tossal.—J. Roselló.—F. Nat.—Sucré Candi y B. Sagrera, 'ls supliquem se serveixin passarnos nota de sos domicilis, com més aviat millor.

ANTONI LOPEZ, editor, Rambla del Mitj, 20.

Impremta de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciutadans: Lo didot de Sofia, Eduardo, Pep Pallaringas, José Cobersi, Yami Plim, L' Tou, Un Esquirol, Pepet Corchs (a) Duro,